Archwilio Cymru
Audit Wales

Ymgynghoriad ar raddfeydd ffioedd 2026-27

Awst 2025

Sut i ymateb

Ymatebwch erbyn 19 Medi 2025.

Gellir anfon ymatebion i'r cyfeiriad canlynol:

Ymgynghoriad Graddfeydd Ffioedd
Archwilio Cymru
1 Cwr y Ddinas
Caerdydd
CF10 4BZ

Neu gellir eu cwblhau'n electronig a'u hanfon drwy e-bost i:
post@archwilio.cymru

Os oes angen y cyhoeddiad hwn mewn fformat a/neu iaith arall, cysylltwch â ni gan ddefnyddio'r manylion a ddarperir uchod neu drwy ffonio 029 2032 0500.

Cyhoeddi ymatebion – cyfrinachedd a diogelu data

Gall gwybodaeth a ddarperir mewn ymateb i'r ymgynghoriad hwn gael ei chyhoeddi neu ei datgelu yn unol â deddfwriaeth mynediad at wybodaeth (yn bennaf Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000, ond hefyd deddfwriaeth diogelu data, gan gynnwys y Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data, a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004).

Os hoffech i unrhyw wybodaeth rydych yn ei darparu gael ei thrin yn gyfrinachol, dylech ddweud wrthym pam rydych yn ystyried bod y wybodaeth rydych wedi'i rhoi yn gyfrinachol. Os byddwn yn cael cais i ddatgelu gwybodaeth, byddwn yn ystyried eich esboniad yn llawn, ond ni allwn roi unrhyw sicrwydd y gellir cynnal cyfrinachedd o dan bob amgylchiad. Ni fydd ymwadiad cyfrinachedd awtomatig a gynhyrchir gan eich system TG, ynddo'i hun, yn cael ei ystyried yn rhwymol ar yr Archwilydd Cyffredinol nac Archwilio Cymru.

Bydd data personol yn cael ei brosesu yn unol â deddfwriaeth diogelu data. Pan fo data o'r fath o fewn cwmpas cais am wybodaeth gan berson arall, bydd angen ystyried darpariaethau'r ddeddfwriaeth diogelu data a'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth o dan yr amgylchiadau penodol. Er na ellir barnu unrhyw sefyllfa, mae hyn yn debygol o olygu y bydd gwybodaeth am uwch swyddogion a ffigurau cyhoeddus yn debygol o gael ei datgelu tra bod enwau a chyfeiriadau aelodau cyffredin o'r cyhoedd yn debygol o gael eu dal yn ôl.

Safonau'r Gymraeg

Mae'n ofynnol i Archwilio Cymru gydymffurfio â Safonau'r Gymraeg sy'n darparu nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg. Ceir rhagor o wybodaeth ar ein trefniadau Cymraeg ar ein gwefan. Wrth adolygu'r ymgynghoriad hwn, byddem yn croesawu eich barn ynghylch a ydych yn ystyried bod unrhyw beth yn yr ymgynghoriad hwn sy'n tanseilio neu'n cefnogi'r gofyniad hwn. Byddem hefyd yn croesawu eich barn ar unrhyw ddiwygiadau y gellid eu gwneud i gefnogi cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg neu sicrhau nad ydym yn trin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.

Cynnwys

Sut i ymateb 2

Cyhoeddi ymatebion – cyfrinachedd a diogelu data 2

Safonau'r Gymraeg 3

Rhagair 5

Ymgynghoriad 7

Graddfeydd ffioedd ar gyfer gwaith a wneir o dan y Fenter Twyll Genedlaethol (paru data) 9

Graddfeydd ffioedd ar gyfer cyrff Llywodraeth Leol 10

- Awdurdodau Unedol 10
- Cronfeydd Pensiwn Llywodraeth Leol 11
- Awdurdodau Tân ac Achub 11
- Awdurdodau Parc Cenedlaethol 12
- Comisiynwyr Heddlu a Throseddu 13
- Cynghorau tref a chymuned gydag incwm neu wariant blynyddol o dan £2.5 miliwn 14
- Cyfraddau ffioedd ar gyfer gwaith arall mewn llywodraeth leol 15

Rhagair

Byddwch yn gyfarwydd â'n hymgynghoriad blynyddol ar raddfeydd ffioedd. Mae'n ofynnol yn ôl deddfwriaeth i ni wneud hyn ar gyfer cyrff llywodraeth leol, ond rydym yn dewis ymgynghori'n ehangach fel bod pob rhanddeiliad yn cael cyfle i ymateb i'n cynigion ffioedd.

Mae deddfwriaeth yn ei gwneud yn ofynnol **na chaiff** y ffioedd a godir gennym fod yn fwy na'r gost lawn o arfer y swyddogaeth y mae'r ffi yn ymwneud â hi. **Nid ydym ac ni chawn wneud elw ar ein gwaith**. Rydym yn ymwybodol iawn o'r pwysau sy'n wynebu'r cyrff rydym yn eu harchwilio ac yn herio ein model gweithredu yn gyson i sicrhau bod ein ffioedd yn darparu gwerth am arian. Ar yr un pryd, rydym yn parhau i fuddsoddi mewn ansawdd archwilio drwy sgiliau ein staff a'r dechnoleg a ddefnyddiwn.

Mae'r ymgynghoriad hwn yn ymwneud â'n **cyfraddau** ffioedd fesul awr. Mae'r ffi wirioneddol y bydd unrhyw gorff unigol archwiliedig yn ei thalu yn dibynnu nid yn unig ar ein cyfraddau ffioedd ond ar y cwantwm o waith a'r cymysgedd sgiliau sydd ei angen. Rydym yn gosod ein ffioedd archwilio yn seiliedig ar ein sylfaen gost amcangyfrifedig, y cymysgedd sgiliau amcangyfrifedig ar gyfer gwaith archwilio a'r nifer amcangyfrifedig o ddyddiau sydd eu hangen i gwblhau'r gwaith. Mae Archwilio Cymru yn parhau i fod yn benderfynol o leihau ffioedd archwilio i'r lleiafswm tra'n sicrhau bod ansawdd ei archwilio yn parhau i fodloni safonau llym.

Ar gyfer 2025-26, byddwch yn cofio ein bod wedi nodi effeithlonrwydd a ganiataodd inni gynyddu ein cyfraddau ffioedd llai nag 1.7% er gwaethaf wynebu pwysau chwyddiant ar ein sylfaen costau, ac ar ben hynny cystadleuaeth gref ar gyfer archwilwyr y sector gyhoeddus, a gofynion ansawdd sy'n cynyddu'n barhaus. Ar yr un pryd, gwnaeth ein hadolygiad o'r dull archwilio ISA315 newydd ein galluogi i **leihau** ein ffioedd gwirioneddol ar gyfer archwilio cyfrifon 3% ar gyfartaledd.

Ar gyfer 2026-27 mae'n rhaid i ni gynyddu ein cyfraddau ffioedd 5.5% ar gyfartaledd i fodloni'r un cyfuniad o bwysau chwyddiant ar ein sylfaen costau a disgwyliadau ansawdd. I awdurdod unedol mawr gyda throsiant o £1 biliwn – bydd hyn yn trosi'n gynnydd arian parod yn ein ffi archwilio nodweddiadol o £14,000 yn unig. I gorff llai, fel Awdurdod Tân ac Achub, mae'r cynnydd yn cyfateb i tua £2,000.

Gyda'i gilydd, bydd ein cyfraddau ffioedd dros y ddwy flynedd ariannol – 2025-26 a 2026-27 – wedi cynyddu 7.3%. Diolch i'r effeithlonrwydd rydym wedi'i ysgogi yn ein gwaith, er gwaethaf y cynnydd hwn mewn cyfraddau ffioedd, bydd y ffi gyfartalog a godir mewn gwirionedd am ein gwaith archwilio cyfrifon wedi cynyddu **ychydig dros 2%** dros y cyfnod 2 flynedd hwnnw.

Mae ein ffioedd yn cymharu'n ffafriol â'r rhai mewn archwilio cyhoeddus yn Lloegr. Yn Lloegr, cynyddodd ffioedd archwilio yn y blynyddoedd diwethaf yn erbyn cefndir o gyfrifon wedi'u gohirio, archwiliadau wedi'u gohirio, a barn wedi'i gwadu. Mae ein sefyllfa yng Nghymru yn llawer gwell ond rhaid i ni barhau i fuddsoddi mewn ansawdd, technoleg a chyflawniad archwilio os ydym am gynnal y sefyllfa hon a chyflawni ein hamcan o gyflawni'r holl waith archwilio cyfrifon 2025-26 erbyn 30 Medi 2026, lle mae cyrff archwiliedig wedi gallu cyflwyno eu cyfrifon i ni erbyn y dyddiadau y cytunwyd arnynt.

Rydym yn bwriadu parhau i ddarparu mynediad i'r Fenter Twyll Genedlaethol yn rhad ac am ddim.

Gobeithio y bydd yr ymgynghoriad hwn yn ddefnyddiol, ac edrychaf ymlaen at glywed eich barn.

Diolch yn fawr

Adrian Crompton
Adrian Crompton,
Archwilydd Cyffredinol Cymru

Ymgynghoriad

Cyfraddau ffioedd 2026-27

Ein cyfraddau ffioedd arfaethedig ar gyfer 2026-27 yn **Arddangosyn 1**.

Arddangosyn 1: cyfraddau ffioedd arfaethedig 2026-27

Gradd	Cyfradd (£ yr awr) 2026-27	Cyfradd (£ yr awr) 2025-26
Cyfarwyddwr Archwilio	189	183
Rheolwr Archwilio	146	141
Arweinydd Archwilio	120	115
Uwch-archwilydd	96	91
Archwilydd	66	66
Hyfforddai graddedig	63	59
Prentis	50	47

Mae'r cyfraddau hyn yn cynrychioli cynnydd cyfartalog pwysoledig o 5.5% yn seiliedig ar ein cymysgedd staff cyffredinol. Mae cynnydd yn ôl gradd yn amrywio oherwydd, i fodloni'r gofyniad 'dim mwy na chost llawn', rydym yn cyfrifo cyfraddau yn seiliedig ar staff gwirioneddol yn y swydd, ac felly mae'r cyfraddau'n caniatáu cynnydd cynyddol lle bo hynny'n berthnasol yn ogystal â'r codiadau cyflog disgwyliedig ar gyfer y flwyddyn.

Mae Pwyllgor Cyllid y Senedd yn craffu ar ein cynlluniau gwariant, perfformiad a chyllideb, ac mae'r rhagdybiaethau yn yr ymgynghoriad hwn yn amodol ar gymeradwyaeth ein Hamcangyfrif yn hydref 2025 a'n Cynllun Ffioedd yn gynnar yn 2026.

Ceir rhagor o wybodaeth am ein gwaith a'n gwariant yn ein Hadroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2024-25 a'n Cynllun Blynyddol ar gyfer 2024-25.

Ein graddfeydd ffioedd drafft ar gyfer cyrff llywodraeth leol

Mae gweddill y ddogfen hon yn darparu'r graddfeydd ffioedd ar gyfer cyrff llywodraeth leol ac ar gyfer cyfranogwyr gorfodol i'r Fenter Twyll Genedlaethol. Mae'r graddfeydd yn dangos yr ystod o ffioedd yr ydym yn disgwyl eu codi ar gyfer corff archwiliedig nodweddiadol yn y sector hwnnw gyda ffioedd gwirioneddol yn cael eu pennu mewn ymateb i amgylchiadau lleol. Nid oes angen y graddfeydd hyn ar gyfer unrhyw sector arall.

Byddwn yn croesawu'n fawr eich ymateb i'r ymgynghoriad hwn erbyn 19 Medi 2025, i lywio adolygiad y Senedd o'n Hamcangyfrif a'n Cynllun Ffioedd Drafft ar gyfer 2026-27.

Graddfeydd ffioedd ar gyfer gwaith a wneir o dan y Fenter Twyll Genedlaethol (paru data)

1 Rydym yn gwahodd eich barn ar barhau i gymryd rhan yn y Fenter Twyll Genedlaethol (NFI) ar sail dim ffi.

2 Mae'n ofynnol i ni ymgynghori ar a rhagnodi graddfeydd ffioedd ar gyfer paru data ar gyfer cyfranogwyr gorfodol yn yr NFI. Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn cynnal yr Ymchwiliad Cenedlaethol gan ddefnyddio ei bwerau paru data statudol o dan Ran 3A o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

3 Mae'r NFI yn paru data ar draws sefydliadau a systemau i helpu cyrff cyhoeddus i nodi hawliadau a thrafodion a allai fod yn dwyllodrus neu'n anghywir. Mae'r NFI wedi bod yn adnodd hynod effeithiol wrth ganfod ac atal twyll a gordaliadau. Nododd ein hadroddiad bob dwy flynedd diwethaf arbedion posibl a gordaliadau o £7.1 miliwn ar draws gwasanaethau cyhoeddus Cymru, gan gynyddu arbedion cronnus i £56.5 miliwn ers 1996.

4 Ers mis Ebrill 2015, mae'r Senedd wedi talu costau rhedeg yr NFI drwy daliad o'r WCF. Bwriad hyn yw annog sefydliadau i gymryd rhan yn wirfoddol a symleiddio trefniadau ar gyfer cyfranogwyr gorfodol. Fel sy'n ofynnol gan ddeddfwriaeth, dangosir ffioedd cyfranogwyr gorfodol yn **Arddangosyn 2**.

Arddangosyn 2: Ffioedd y Fenter Twyll Genedlaethol

	Ffi 2026-27
Awdurdod unedol; comisiynwyr yr heddlu a throseddu a phrif gwnstabliaid; awdurdodau tân ac achub; ymddiriedolaethau'r GIG; byrddau iechyd lleol	Dim
Cyfranogwyr gwirfoddol	Dim
Efallai y bydd pob cyfranogwr hefyd yn cael mynediad at Wiriwr Cais NFI (App Check)	Dim

Graddfeydd ffioedd ar gyfer cyrff Llywodraeth Leol

5 Rydym yn gwahodd eich barn ar y graddfeydd ffioedd arfaethedig a fydd yn berthnasol i gyrff Llywodraeth Leol ar gyfer archwilio cyfrifon 2025-26 ac ar gyfer gwaith archwilio perfformiad 2026-27.

6 Mae ein harchwiliad o raddfa ffioedd cyfrifon yn ystyried y cynnydd cyfartalog mewn cyfraddau ffioedd fel y nodir yn **Arddangosyn 1**.

Awdurdodau unedol

Arddangosyn 3: graddfa ffioedd ddrafft ar gyfer archwilio cyfrifon 2025-26

		Ystod ffioedd		Y Flwyddyn Flaenorol
Gwariant Gros £ miliwn	**Isafswm £'000**	**Canolrifol £'000**	**Uchafswm £'000**	**Canolrifol £'000**
100	147	174	200	166
200	177	209	240	200
300	198	232	267	222
400	213	251	289	240
500	226	266	306	255
600	238	280	322	267
700	248	291	335	279
800	257	302	347	289
900	265	311	358	298
1,000	272	320	368	306
1,100	279	329	378	314
1,200	286	336	387	322

Arddangosyn 4: graddfa ffioedd ddrafft ar gyfer gwaith archwilio perfformiad 2026-27

		Ystod ffioedd		Y Flwyddyn Flaenorol
Pob awdurdod unedol	Isafswm £'000	Canolrifol £'000	Uchafswm £'000	Canolrifol £'000
	116	123	139	118

Cronfeydd Pensiwn Llywodraeth Leol

Arddangosyn 5: graddfa ffioedd ddrafft ar gyfer archwilio cyfrifon 2025-26

		Ystod ffioedd		Y Flwyddyn Flaenorol
Pob cronfa bensiwn	Isafswm £'000	Canolrifol £'000	Uchafswm £'000	Canolrifol £'000
	45	58	61	56

Awdurdodau Tân ac Achub

Arddangosyn 6: graddfa ffioedd ddrafft ar gyfer archwilio cyfrifon 2025-26

		Ystod ffioedd		Y Flwyddyn Flaenorol
Gwariant Gros £ miliwn	Isafswm £'000	Canolrifol £'000	Uchafswm £'000	Canolrifol £'000
20	43	51	58	49
40	52	61	70	59
60	58	68	78	65
80	63	74	85	70
100	66	78	90	75

Arddangosyn 7: graddfa ffioedd ddrafft ar gyfer gwaith archwilio perfformiad 2026-27

		Ystod ffioedd		Y Flwyddyn Flaenorol
Pob awdurdod tân ac achub	Isafswm £'000	Canolrifol £'000	Uchafswm £'000	Canolrifol £'000
	20	22	24	18

Awdurdodau Parc Cenedlaethol

Arddangosyn 8: graddfa ffioedd ddrafft ar gyfer archwilio cyfrifon 2025-26

		Ystod ffioedd		Y Flwyddyn Flaenorol
Gross Expenditure £ million	Isafswm £'000	Canolrifol £'000	Uchafswm £'000	Canolrifol £'000
2	27	32	36	30
4	32	38	44	36
6	36	42	49	40
8	39	46	52	44
10	41	48	56	46

Arddangosyn 9: graddfa ffioedd ddrafft ar gyfer gwaith archwilio perfformiad 2026-27

		Ystod ffioedd		Y Flwyddyn Flaenorol
Pob awdurdod parc cenedlaethol	Isafswm £'000	Canolrifol £'000	Uchafswm £'000	Canolrifol £'000
	23	24	27	23

Comisiynwyr Heddlu a Throseddu

7 Mae archwilwyr yn cynnal archwiliadau o ddau gorff statudol mewn ardal heddlu – Comisiynwyr yr Heddlu a Throseddu a'r Prif Gwnstabliaid. Bydd rhaniad cyfanswm y ffi rhwng y ddau gorff mewn ardal heddlu benodol yn fater i archwilwyr benderfynu, yn seiliedig ar ofynion cyfrifyddu a'r trefniadau gweithredol a roddwyd ar waith gan bob un o'r cyrff.

Arddangosyn 10: graddfa ffioedd ddrafft ar gyfer archwilio cyfrifon 2025-26

	Ystod ffioedd cyfunol ar gyfer Comisiynwyr a Phrif Gwnstabliaid			Y Flwyddyn Flaenorol
Gwariant Gros cyfunol Comisiynwyr a Phrif Gwnstabliaid £ miliwn	**Isafswm £'000**	**Canolrifol £'000**	**Uchafswm £'000**	**Canolrifol £'000**
50	74	86	97	82
100	88	101	115	97
150	97	112	128	107
200	104	120	137	115
250	109	127	145	122
300	114	133	152	127
350	119	138	158	132

Cynghorau tref a chymuned gydag incwm neu wariant blynyddol o dan £2.5 miliwn 15

8 Mae cynghorau tref a chymuned yng Nghymru yn destun trefn archwilio sicrwydd gyfyngedig.

9 Ym mis Hydref 2020, cyhoeddodd yr Archwilydd Cyffredinol bapur yn nodi sut y bydd yr archwiliadau hyn yn cael eu cynnal ar gylch tair blynedd fel y nodir yn **Arddangosyn 11**.

Arddangosyn 11: cylch archwilio tair blynedd ar gyfer cynghorau tref a chymuned

	Grŵp A	Grŵp B	Grŵp C
Archwiliadau 2024-25	Archwiliad llawn	Archwiliad sylfaenol	Archwiliad sylfaenol
Archwiliadau 2025-26	Archwiliad sylfaenol	Archwiliad llawn	Archwiliad sylfaenol
Archwiliadau 2026-27	Archwiliad sylfaenol	Archwiliad sylfaenol	Archwiliad llawn

10 Mae taliadau am y gwaith hwn yn seiliedig ar yr amser a gymerir i gwblhau'r archwiliad ar ffioedd fel y nodir yn **Arddangosyn 1** ar **dudalen 6**.

11 Mae **Arddangosyn 12** yn darparu ystod o ffioedd ar gyfer cynghorau o wahanol feintiau fel y'u mesurir yn ôl incwm a gwariant. Mae'r ystodau diweddaredig hyn yn ystyried profiad Archwilio Cymru o ffioedd sy'n deillio o archwiliadau 2021-22 i 2023-24.

Arddangosyn 12: amcangyfrif o daliadau amser ar gyfer archwilio cyfrifon cynghorau tref a chymuned 2025-26

	Band 1 (<£10k)	Band 2 (<£25k)	Band 3 (<£50k)	Band 4 (<£100k)	Band 5 (<£500k)	Band 6 (>£500k)
Archwiliad llawn	£250-£500	£300-£700	£500-£900	£600-£1,010	£600-£1,260	£800-£1,510
Archwiliad sylfaenol	£200-£300	£200-£300	£200-£300	£250-£350	£250-£350	£250-£350

Cyfraddau ffioedd ar gyfer gwaith arall mewn llywodraeth leol

12 Heblaw am y mathau hynny o gyrff y rhagnodwyd graddfeydd ffioedd ar eu cyfer fel y dangosir uchod, mae nifer bach o fathau eraill o gyrff llywodraeth leol lle mae ein rhagnodiad o raddfa ffioedd yn fater o drosi'r gofynion adnoddau yn ffioedd yn seiliedig yn uniongyrchol ar gostau darparu'r gwaith neu drwy gymhwyso'r cyfraddau ffioedd fel y nodir yn **Arddangosyn 1**. Bydd hyn yn cynnwys archwiliadau o Gyd-bwyllgorau Corfforedig. Mae'n parhau i fod yn wir, ar gyfer archwiliadau o'r cyrff hyn, ein bod yn defnyddio dull seiliedig ar sero i gynllunio archwiliad.

13 Er mwyn i bob math o gorff llywodraeth leol gyflawni ei gyfrifoldebau statudol, weithiau mae angen i'r Archwilydd Cyffredinol wneud gwaith sy'n mynd y tu hwnt i ddyletswyddau cyffredinol (y rhai a nodir yn adran 17 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 ac yn adran 15 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015). Gall gwaith ychwanegol gynnwys adroddiadau er budd y cyhoedd, archwiliad eithriadol, archwiliadau arbennig, a gwaith pellach mewn perthynas â her gan etholwyr ac atal gwariant anghyfreithlon. Bydd taliadau am y math hwn o waith yn adlewyrchu natur y gwaith sydd ei angen.

14 Gall archwilwyr hefyd ymgymryd â gwaith ardystio grant mewn cyrff llywodraeth leol ar ran yr Archwilydd Cyffredinol. Mae swm y gwaith ardystio grant a wneir mewn unrhyw flwyddyn yn dibynnu ar nifer y cynlluniau sy'n destun archwiliad a nifer y cyrff archwiliedig sy'n cymryd rhan yn y cynlluniau hynny. Gwneir taliadau am y gwaith hwn fesul awr ac maent yn adlewyrchu maint, cymhlethdod a/neu unrhyw faterion mewn perthynas â'r grant dan sylw fel y nodir yn **Arddangosyn 13**.

Arddangosyn 13: amcangyfrifon o gyfrannau cymharol graddau staff archwilio i'w defnyddio ar gyfer gwahanol fathau o waith grantiau

Gradd staff	Cymysgedd staff grantiau cymhleth %	Cymysgedd staff pob grant arall %
Cyfarwyddwr Ymgysylltu	1 to 2	0 to 1
Rheolwr Archwilio	4 to 6	1 to 2
Arweinydd Archwilio	18 to 21	12 to 16
Archwilydd/hyfforddai graddedig/ prentis	71 to 77	81 to 87

Mae grantiau cymhleth yn cynnwys:

- BEN01 Cynllun budd-daliadau tai a threth gyngor
- LA01 Ffurflenni ardrethi annomestig cenedlaethol
- PEN05 Ffurflen pensiynau athrawon

Archwilio Cymru
Audit Wales

Archwilio Cymru

1 Cwr y Ddinas

Stryd Tyndall

Caerdydd CF10 4BZ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffôn Testun: 029 2032 0660

E-bost: gwybodaeth@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.